МІНІСТЕРСТВО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ І ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ
(Мінекономрозвитку)

РІЧНИЙ ТЕХНІЧНИЙ ЗВІТ З ПАТЕНТНО-ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗА 2018 РІК

1. Загальний огляд останніх досягнень в сфері патентно-інформаційної діяльності, що здійснюється Відомством

- Огляд концепції та планів, спрямованих на розвиток патентно-інформаційної діяльності, та очікувані строки їх реалізації

Основним документом, що визначав напрямки розвитку патентно-інформаційної діяльності у 2018 році, був План роботи Державного підприємства "Український інститут інтелектуальної власності" (далі – Укрпатент), який включав стратегічні напрями "Патентно-інформаційне забезпечення у сфері інтелектуальної власності, забезпечення широкого доступу громадськості до інформації, пов'язаної з набуттям прав на об'єкти права інтелектуальної власності" та "Впровадження сучасних інформаційних технологій", які, зокрема, передбачають:

- всебічний розвиток основних напрямів інформаційного забезпечення у сфері інтелектуальної власності;
- удосконалення інформаційного забезпечення процедури експертизи заявок на об'єкти промислової власності (далі – ОПВ) в частині формування електронних інформаційних ресурсів Укрпатенту для проведення експертизи, забезпечення доступу до зарубіжних комерційних Інтернет-ресурсів, які містять мінімум документації PCT;
- запровадження нової версії Міжнародної патентної класифікації у перекладі українською мовою, створення інформаційно-довідкової системи (ІДС), яка забезпечує вільний доступ до неї громадськості через веб-сайт Укрпатенту;
- уніфікацію процедури міжнародного обміну патентною документацією, який здійснюється з метою комплектування інформаційних ресурсів державної системи правової охорони інтелектуальної власності, з урахуванням тенденцій переходу відомств з питань інтелектуальної власності багатьох країн до представлення патентної інформації лише в Інтернеті;
- здійснення комплексу заходів, спрямованих на забезпечення постійного безоплатного комплектування патентно-інформаційних ресурсів України поточною національною патентною документацією на електронних носіях;
- участь у заходах щодо уніфікації та гармонізації патентної документації України з урахуванням світового досвіду та відповідно до міжнародних стандартів Всесвітньої організації інтелектуальної власності (далі – ВОІВ) і чинного законодавства України;
- подальший розвиток технологічних автоматизованих систем для ведення діловодства за заявками та технічного адміністрування державних реєстрів на об'єкти промислової власності;
- розробка та впровадження загальнодоступних інформаційних ресурсів для широкого кола користувачів;
- розвиток ІТ-інфраструктури;
- підвищення рівня безпеки інформаційної інфраструктури.

- Нові проекти, що розпочаті або відновлені цього року у контексті концепції та планів, зазначених вище, – короткий опис: цілі, партнери, завдання

Згідно з плановими завданнями у 2018 році були розпочаті наступні проекти:

1. Створення спеціалізованої інформаційно-пошукової системи для забезпечення уніфікованого доступу експертів Укрпатенту до визначених внутрішніх та зовнішніх інформаційних джерел (далі – СІПСЕ).

СІПСЕ призначена для забезпечення високоефективного автоматизованого здійснення експертами Укрпатенту патентно-інформаційних пошуків при проведенні експертизи заявок на винаходи та/або корисні моделі та встановлення відповідності винаходу умовам патентоздатності (новизні, винахідницькому рівню, промисловій придатності).

СІПСЕ реалізується у складі: сервера застосунків (application server), сервера баз даних, сховища для колекцій патентної та непатентної літератури та програмних засобів.

Клієнтське програмне забезпечення (тонкий клієнт) реалізовано стандартними браузерами.

Колекції патентних документів складаються з:

- файлового сховища національних патентних документів (файли у форматі XML);
- файлового сховища колекцій зарубіжних патентних документів (патентні колекції, що надходять до Укрпатенту на електронних носіях або електронними каналами зв'язку у рамках міжнародного обміну);
- файлового сховища колекцій патентно-асоційованої літератури (файли у форматах: PDF, DJVU, DOC, DOCX, HTML).

2. Реінжиніринг процесів зберігання, пошуку і обробки даних.

Актуальність проекту реінжинірингу обумовлена необхідністю забезпечення стабільно високих параметрів продуктивності автоматизованих систем в умовах постійно зростаючих обсягів даних.

Поставлена мета була досягнута шляхом:

- застосування дворівневого способу зберігання даних (актуальна БД та архівна БД);
- проектування та розробки індексів таблиць бази даних, що підвищує швидкість виконання запитів та зменшує витрати ресурсів серверу.

Дворівневий спосіб зберігання даних забезпечив зменшення кількості записів у таблицях актуальної БД. Це привело до підвищення швидкості виконання запитів та зменшення необхідних обчислювальних ресурсів серверу для виконання запитів.

Для перевірки доцільності та правильності впровадження таких заходів була розроблена методика випробувань, що емулює роботу серверної частини технологічної системи в новій дворівневій структурі зберігання даних. Порівняння результатів виконання запитів і серверних процедур на поточній і на тестовій базах даних показало, що дані рішення в рамках реінжинірингу, забезпечують зменшення (у окремих тестах в десятки разів) використання серверних ресурсів та, відповідно, підвищують продуктивність системи.

3. Доопрацювання АС "Загальне діловодство" згідно з новими нормативно-правовими актами та з метою розширення сервісних функцій.

Цей проект передбачає глибоку модернізацію системи електронного документообігу Укрпатенту, в рамках якої буде вирішена інтеграція на зовнішньому та внутрішньому рівнях:

- з Системою електронної взаємодії органів виконавчої влади;
- з автоматизованими системами для ОПВ, у т.ч. АС "Винаходи".

Процедури обміну електронними документами забезпечать однозначну ідентифікацію користувачів вищеозначених систем та міграцію електронних документів між системами в автоматичному режимі.

Також в рамках проекту передбачено розробку:

- додаткових компонентів пошукової системи, які забезпечать спрощений режим пошукових операцій;
- нової концепції представлення даних у досьє інформаційних об'єктів;
- компонентів формування реєстраційно-контрольної картки електронного документа відповідно до вимог наказу Мінюсту України № 1886/5 від 11.11.2014 "Про затвердження

Порядку роботи з електронними документами у діловодстві та їх підготовки до передавання на архівне зберігання";

- спрощених варіантів редакторів інформаційних об‘єктів;

- засобів інформування зовнішніх суб‘єктів електронного діловодства Укрпатенту щодо стану та дій за об‘єктами діловодства;

- засобів підготовки та використання шаблонів електронних документів;

- додаткових функцій модуля контролю діловодства.

Розробка призначена для підвищення швидкості доступу до файлів документів та роботи з пошуком і використанням електронних документів у фонді.

4. Створення онлайн кабінету замовника послуг, що надаються Укрпатентом.

Онлайн кабінет замовника послуг, що надаються Укрпатентом, призначений для замовлення послуг через мережу Інтернет, оплати послуг через мережу Інтернет, передачі замовлень з персонального кабінету тощо.

Метою створення онлайн кабінету замовника послуг є спрощення та підвищення оперативності процедур, пов’язаних з набуттям, здійсненням та захистом прав на об’єкти права інтелектуальної власності.

5 . Розробка удосконаленого уніфікованого механізму для оперативного здійснення процедур поточної актуалізації інтерактивних баз даних Укрпатенту, доступних через мережу Інтернет.

Метою розробки удосконаленого уніфікованого механізму для оперативного здійснення процедур поточної (щогодинної) актуалізації інтерактивних баз даних Укрпатенту, доступних через мережу Інтернет, є підвищення рівня актуалізації, оперативності та повноти публікації відомостей про поточний стан документів у інтерактивних базах даних, а також у інформаційно-довідкових системах, що опубліковані на сайті Укрпатенту.

Реалізація цього проекту забезпечила публікацію відомостей про будь-який об’єкт промислової власності в режимі реального часу, а засобами інформаційно-пошукової системи надається відкритий та авторизований доступ (через кваліфікований електронний підпис) до визначеної частини електронного досьє об’єкту.

6. Створення Спеціальної інформаційної системи Укрпатенту (далі – СІС).

Метою створення СІС є забезпечення доступу до інформаційних ресурсів, що опубліковані у відповідності до вимог національного законодавства. Це пошукова система, яка має універсальний інтерфейс пошуку. За допомогою СІС можна, використовуючи один запит, здійснювати пошук серед опублікованих заявок та державних реєстрацій прав на усі об’єкти промислової власності.

Застосування нових технологій для реалізації пошукового механізму значно зменшить час пошуку інформації.

- Основні сфери патентно-інформаційної діяльності та пов’язане з ними практичне застосування інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ), на яких була зосереджена увага минулого року

До основних видів інформаційної діяльності в сфері винаходів (корисних моделей) відноситься забезпечення інформаційних потреб експертизи заявок на винаходи (корисні моделі), у т.ч. формування баз даних для внутрішнього використання у закладі експертизи, публікація відомостей про заявки та видані патенти в офіційному бюлетені, забезпечення функціонування існуючих та створення нових інтерактивних баз даних і інформаційно-довідкових систем для інформаційного обслуговування широкого кола користувачів через мережу Інтернет. Публікація відомостей про винаходи (корисні моделі) здійснюється також на оптичних носіях.

Діловодство за заявками на винаходи (корисні моделі) здійснюється засобами АС "Винаходи", яка має повний функціонал обробки текстів та ведення діловодства на

всіх стадіях від подання заявки до завершення експертизи та ведення Державного реєстру патентів України на винаходи та Державного реєстру патентів України на корисні моделі.

Для формування інформаційних масивів, що включаються до публікації в офіційному бюлетені "Промислова власність", використовується автоматизоване робоче місце редакційного відділу.

Практичне застосування інформаційно-комунікаційних технологій забезпечувало підвищення ефективності патентно-інформаційної діяльності, зокрема в таких сферах:

- проведення науково-технічної експертизи заявок;
- технічне адміністрування державних реєстрів патентів України на винаходи і корисні моделі;
- проведення патентно-інформаційних пошуків;
- надання спектру патентно-інформаційних послуг широкому колу споживачів.

- Статистика**: зміни в поданні заявок та видачі патентів порівняно з минулим роком; напрямки або галузі, що зазнають швидких змін порівняно з минулим роком**

Винаходи

Подано заявок:

у 2017 році – 4 049, у 2018 році – 3 968, що на 2,0 % менше порівняно з попереднім роком.

Видано патентів:

у 2017 році – 2 590, у 2018 році – 2 469, що на 4,7 % менше порівняно з попереднім роком.

З 01.01.2018 по 31.12.2018 у рамках дослідних випробувань системи електронного подання заявок на ОПВ надійшло 596 заявок на винаходи (на 76,85 % більше, ніж минулого року, 15,0 % від загальної кількості заявок на винаходи).

У 2018 році порівняно з минулим роком значних змін зазнали наступні напрямки: «Інші спеціальні машини» (+13,9%), «Медична техніка» (+16,9%), «Біотехнологія» (+16,8%), «Харчова хімія» (+10,0%), «Вимірювання» (+15,0%), «Інші споживчі товари» (+30,0%), «Способи обробки поверхні, покривання» (+44,4%), «Матеріали, металургія» (-20,8%), «Маніпулювання, транспортування, вантажні операції» (-27,9%), «Металорізальні верстати» (-18,5%), «Обчислювальна техніка» (-31,1%)..

Корисні моделі

Подано заявок:

у 2017 році – 9 112, у 2018 році – 9 120, що на 0,9% більше порівняно з попереднім роком.

Видано патентів:

у 2017 році – 9 442, у 2018 році – 8 620, що на 8,7% менше порівняно з попереднім роком.

З 01.01.2018 по 31.12.2018 у рамках дослідних випробувань системи електронного подання заявок на ОПВ надійшло 484 заявки на корисні моделі (на 43,62 % більше ніж у 2017 році, 5,3 % від загальної кількості заявок на корисні моделі).

У 2018 році порівняно з минулим роком значних змін зазнали наступні напрямки: «Харчова хімія» (+8,5%), «Контроль» (+12,7%), «Хімічна сировина» (11,0%), «Екотехнології» (12,9%), «Органічна тонка хімія» (+22,2%), «Аудіо-відео техніка» (+85,7%), +86,7%), «Транспорт» (-7,4%), «Матеріали, металургія» (-7,4%) та «Маніпулювання, транспортування, вантажні операції» (-27,4%).

- Інші питання та корисні посилання (URLs): річний звіт Відомства, сторінка новин, статистика, тощо

Річні звіти, Річні технічні звіти з патентно-інформаційної діяльності, статистична інформація Відомства:

https://ukrpatent.org/uk/articles/statistics

Новини Відомства з питань, які стосуються патентів:

http://www.me.gov.ua/ (розділ **"Інтелектуальна власність"**)

https://ukrpatent.org

Інформація щодо патентного законодавства:

http://www.me.gov.ua/ (розділ **"Інтелектуальна власність"**)

https://ukrpatent.org/uk/articles/legislation-and-standards

Інформація стосовно представників у справах інтелектуальної власності (патентних повірених), які надають послуги у сфері охорони прав інтелектуальної власності:

http://www.me.gov.ua/ (розділ "**Інтелектуальна власність**").

Із 2017 року функціонує інтегрований патентно-інформаційний ресурс "Набори відкритих даних Міністерства економічного розвитку і торгівлі України" для пошуку в наборах даних державних реєстрів об'єктів права інтелектуальної власності та Державного реєстру представників у справах інтелектуальної власності (патентних повірених). Доступ до цього ресурсу надається за адресою http://opendata.uipv.org.

2. Послуги та діяльність Відомства, пов'язані з патентною інформацією

- Інформація та підтримка, що надається Відомством заявникам щодо подання заявок на папері та/або електронного подання (роз'яснення, семінари тощо) – URLs

Інформація про різні процедури та джерела інформації про винаходи і корисні моделі для користувачів, зокрема, інформація щодо законодавства у сфері винаходів і корисних моделей, послуги та діяльність Відомства, пов'язані з інформацією в цій сфері, статистична інформація тощо публікується на веб-сайтах Мінекономрозвитку (http://www.me.gov.ua/) та Укрпатенту (https://ukrpatent.org/).

Відомості про інформаційні послуги, у тому числі платні, які надаються Укрпатентом, зокрема відділенням патентно-інформаційних послуг, консультацій та сприяння інноваційній діяльності, публікуються на веб-сайтах Укрпатенту та відділення (http://iii.ua).

Інформація для заявників щодо подання заявок на винаходи і корисні моделі представлена на сайтах Мінекономрозвитку (http://www.me.gov.ua/) та Укрпатенту (https://ukrpatent.org/).

Електронне подання заявок може здійснюватися через Систему подання електронних заявок (СПЕЗ-1). В системі реалізовано особистий кабінет заявника, через який надається доступ до усіх документів, що виникають в процесі взаємодії закладу експертизи та заявника під час розгляду заявки.

Також електронне подання заявок та електронний обмін між закладом експертизи і заявниками може здійснюватися засобами системи електронної взаємодії (СЕВ ЗЕС).

Роз'яснення щодо роботи з системами, правила складання заявки, посібники для користувачів та нормативні документи наведені на веб-сайті Укрпатенту за адресами:

http://base.ukrpatent.org/efiling;

https://sev.ukrpatent.org/

Підписання електронних документів здійснюється кваліфікованим електронним підписом. Інформація щодо отримання електронного цифрового підпису (кваліфікованого електронного підпису) знаходиться на сайті Укрпатенту у розділі "Отримання електронних довірчих послуг".

Інформація щодо отримання електронного цифрового підпису (отримання електронних довірчих послуг) наведена на веб-сайті Укрпатенту за адресою:

https://ukrpatent.org/i_upload/file/Poriadok-nadannia-poslug-ECP-2017--.pdf

Доступ до онлайнових публікацій, що містять відомості про винаходи і корисні моделі, надається через веб-сайти Мінекономрозвитку (http://www.me.gov.ua/) та Укрпатенту (https://ukrpatent.org/uk).

- Наявність матеріалів заявки у електронній формі

Усі матеріали заявок (як первинні, так і вторинні) на винаходи і корисні моделі, незалежно від способу їх надходження до Укрпатенту (в електронному вигляді через систему електронного подання заявок, на паперових носіях, електронною поштою, факсом або іншими телекомунікаційними мережами), автоматично, а також після сканування паперових носіїв, вносяться та зберігаються у електронному архіві документів. Для використання матеріалів заявок у процесі ведення діловодства за ними здійснена інтеграція технологічних автоматизованих систем з електронним архівом документів.

- Діяльність з класифікування, попереднього класифікування (якщо застосовується) та рекласифікування; використовувані системи класифікування (наприклад, Міжнародна патентна класифікація (МПК)), питання щодо індексування патентної інформації

Для класифікування патентних документів України у 2018 році використовувалася МПК-2018.01 у перекладі українською мовою, введена в дію відповідним наказом Мінекономрозвитку.

У складі АС "Винаходи" функціонує програмна система, за допомогою якої здійснюється перевірка класифікаційних індексів. Ця система включає довідники з системами класифікації та спеціальне програмне забезпечення для здійснення функцій перевірки класифікаційних індексів та проведення рекласифікування.

У 2018 році весь ретроспективний масив національних патентних документів рекласифікований за МПК-2018.01.

Забезпечене формування версії Довідника МПК 2018 року українською мовою, який розміщений у ІДС для МПК-2018.01.

Протягом ІІ півріччя 2018 року виконано комплекс необхідних робіт, які забезпечують запровадження в державній системі правової охорони інтелектуальної власності з 1 січня 2019 року МПК-2019.01 у перекладі українською мовою, зокрема, створена відповідна ІДС.

- Реферування, рецензування, переклад інформації, що міститься у патентних документах

У поточному режимі формувалися реферати та бібліографічні дані українською мовою для публікації в електронному виданні - національному CD-ROM "Винаходи в Україні" та в мережі Інтернет у спеціалізованій БД "Винаходи (корисні моделі) в Україні".

- Інша діяльність

3. Джерела патентної інформації, які забезпечує Відомство

- Основні види публікацій Відомства (патентні заявки, повні тексти, титульні сторінки, реферати, бібліографічні дані, видані патенти тощо), носії (на папері, на компакт-дисках, он-лайн – URLs)

Інформація Відомства про винаходи (корисні моделі) надається шляхом публікації даних у друкованих виданнях сфери правової охорони інтелектуальної власності,

патентно-інформаційних продуктах на оптичних носіях, безоплатних електронних базах даних (БД) та інформаційно-довідкових системах (ІДС)):

- офіційний бюлетень "Промислова власність" – друковане періодичне видання;

- електронне видання офіційного бюлетеня "Промислова власність" – аналог друкованого видання офіційного бюлетеня;

- електронне видання офіційного бюлетеня "Промислова власність" (на CD-ROM з інтегрованою пошуковою системою) – аналог друкованого видання офіційного бюлетеня;

- національний CD-ROM "Винаходи в Україні" – електронне видання описів до патентів України на винаходи (корисні моделі);

- БД "Електронна версія акумулятивного офіційного бюлетеня "Промислова власність" (http://base.uipv.org/searchBul/);

- Спеціалізована БД "Винаходи (корисні моделі) в Україні";

- БД колективного користування "Відомості про заявки на винаходи, які прийняті до розгляду";

- ІДС "Стан діловодства за заявками на винаходи і корисні моделі";

- ІДС "Відомості про патенти України на винаходи (корисні моделі), які визнані недійсними, та патенти, які втратили чинність";

- ІДС "Міжнародна патентна класифікація" – за цим посиланням доступні поточна та усі попередні версії МПК у перекладі українською мовою, які втратили чинність.

Відомості стосовно винаходів і корисних моделей публікуються в Книзі 1 офіційного бюлетеня "Промислова власність" у таких розділах: "Відомості про заявки на винаходи", "Відомості про видачу патентів України на винаходи", "Відомості про видачу патентів України на корисні моделі", у покажчиках до кожного з цих розділів та в розділі "Сповіщення".

Публікації у офіційному бюлетені "Промислова власність" включають:

- для розділу "Відомості про заявки на винаходи" – бібліографічні дані;

- для розділів "Відомості про видачу патентів України на винаходи", "Відомості про видачу патентів України на корисні моделі" – бібліографічні дані та формули.

Офіційний бюлетень "Промислова власність" видавався двічі на місяць – протягом 2018 року видано 24 номери бюлетеня. Також видано Річний покажчик до офіційного бюлетеня за попередній, 2017, рік.

З тією ж періодичністю видавалися описи до патентів України на винаходи (корисні моделі) на електронному носієві – національний CD-ROM "Винаходи в Україні".

Публікації у електронних інформаційних ресурсах:

- електронне видання офіційного бюлетеня "Промислова власність";

- БД «Електронна версія акумулятивного офіційного бюлетеня "Промислова власність"» – відомості стосовно винаходів і корисних моделей публікуються у такому ж обсязі, як і у друкованому виданні. Крім того, у розділах "Відомості про видачу патентів України на винаходи", "Відомості про видачу патентів України на корисні моделі" (як додаткова оперативна складова) надається інформація про правовий статус патентів;

- Спеціалізована БД "Винаходи (корисні моделі) в Україні" вміщує такі відомості стосовно кожного патенту – бібліографічні дані, формула, реферат, опис до патенту та інформація про правовий статус.

- Офіційні бюлетені: основні види сповіщень, періодичність випуску, носії (на папері, на компакт-дисках, он-лайн – URLs)

У розділі "Сповіщення" офіційного бюлетеня "Промислова власність" (друковане та електронне видання) з періодичністю його виходу публікуються сповіщення стосовно зареєстрованих патентів на винаходи та корисні моделі (в обсязі, передбаченому відповідним Законом України), що включають відомості:

- про продовження строку дії патенту України на винахід, об'єктом якого є лікарський засіб, засіб захисту тварин, засіб захисту рослин, використання якого потребує дозволу компетентного органу; зміни до відомостей, що занесені до Державного реєстру патентів України на **винаходи**, відомості про видачу дублікатів патентів, відомості про виправлення очевидних помилок в описах до патентів України на винаходи, зміни внаслідок виправлення помилок та інші відомості, що стосуються реєстрації патентів України на винаходи;

- зміни до відомостей, що занесені до Державного реєстру патентів України на **корисні моделі**, відомості про видачу дублікатів патентів України, відомості про виправлення очевидних помилок в описах до патентів України на корисні моделі, зміни внаслідок виправлення помилок та інші відомості, що стосуються реєстрації патентів України на корисні моделі.

Зазначені відомості доступні на http://www.me.gov.ua/та https://ukrpatent.org/uk.

- Інформаційні продукти та колекції патентних документів (охоплення, носії тощо), що доступні експертам, у т.ч. зовнішні колекції та бази даних

Пошуковий фонд Укрпатенту (патентно-інформаційна база експертизи – ПІБ) – це електронний інформаційний ресурс, який формується згідно із затвердженим складом ПІБ і призначений для проведення патентно-інформаційних пошуків для визначення рівня техніки під час проведення кваліфікаційної експертизи заявок на винаходи, функціонує з 1 липня 1997 року.

Пошуковий фонд включає національну та зарубіжну патентну документацію, насамперед міжнародних та регіональних організацій інтелектуальної власності (ВОІВ, ЄПВ, ЄАПВ), провідних країн світу, патентна документація яких входить до мінімуму документації РСТ. Наявна в електронному пошуковому фонді документація має достатньо глибоку ретроспективу і постійно поповнюється поточними надходженнями зарубіжної патентної документації.

До пошукового фонду національної патентної документації, який використовується у локальному режимі, входить база даних АС "Винаходи" (бібліографічні дані) та Центральний електронний архів документів (далі – ЦЕАД).

Актуалізація пошукового фонду здійснювалась шляхом його поточного поповнення, зокрема:

- актуалізація бази даних АС "Винаходи" та ЦЕАД здійснювалась у поточному режимі шляхом сканування вхідних документів, перетворення їх у електронний формат та завантаження до відповідних баз даних, розміщених на веб-сайті Укрпатенту;

- електронні документи, що подавались через систему електронного подання заявок, завантажувались до баз даних в автоматичному режимі;

- зарубіжні патентні документи, які Укрпатент отримував у рамках міжнародного обміну (на оптичних носіях або через відповідні FTP-сервери), завантажувались в електронну базу даних Пошукового порталу.

Протягом 2018 року продовжувалося комплектування довідково-інформаційного фонду експертизи енциклопедіями, словниками, довідниками (у тому числі – на електронних носіях), нормативно-правовою та інструктивно-методичною літературою, періодичними виданнями, а також національною патентною документацією – поточними публікаціями офіційного бюлетеня "Промислова власність" на CD-ROM та національного CD-ROM "Винаходи в Україні". Забезпечувалося формування електронного довідково-

пошукового апарату та регулярне поповнення повнотекстової БД непатентної літератури Пошукового порталу.

Як пошуковий фонд непатентної літератури додатково до визначених зарубіжних комерційних Інтернет-ресурсів (перелік наданий нижче) протягом 2018 року також використовувалися:

- фонди (у т.ч. електронні) 89 найкрупніших національних та спеціалізованих бібліотек України;
- фонди бібліотек зарубіжних країн (в режимі електронної доставки документів);
- безоплатні зарубіжні та національні Інтернет-ресурси, зокрема, електронно-цифрові бібліотеки.

У 2018 році, як і у попередні роки, значна увага приділялася комплексу робіт із забезпечення гарантованого доступу фахівців Укрпатенту до визначених зарубіжних комерційних інформаційних ресурсів, які містять мінімум документації PCT і використання яких є обов'язковим для якісного патентного пошуку, передусім в контексті виконання Укрпатентом функцій МПО та ОМПЕ. Пріоритетність та важливість цього завдання зберігатиметься і надалі, оскільки у жовтні 2017 року була підписана Угода між Мінекономрозвитку та Міжнародним бюро Всесвітньої організації інтелектуальної власності про виконання Державним підприємством "Український інститут інтелектуальної власності" функцій Міжнародного пошукового органу та Органу міжнародної попередньої експертизи відповідно до Договору про патентну кооперацію, яка набрала чинності 1 січня 2018 року і діє до 31 грудня 2027 року.

З метою забезпечення ефективного та якісного пошуку при проведенні експертизи заявок на винаходи і корисні моделі, як пошуковий фонд в Укрпатенті протягом 2018 року використовувалися 10 зарубіжних комерційних інформаційних Інтернет-ресурсів, які у рамках укладених угод забезпечували доступ до мінімуму документації PCT (патентної документації та непатентної літератури): система ЄПВ EPOQUE Net, файли, елементи та послуги STN, база даних REAXYS, база даних Derwent World Patent Index, послуга "ScienceDirect Article Choice", програма BOIB "Доступ до досліджень про розробки та інновації" (ARDI), продукти ACS, контент цифрової бібліотеки IEEE *Xplore*, електронні продукти он-лайн-бібліотеки Wiley, база даних Reaxys Medicinal Chemistry.

Також, відповідно до потреб експертизи, в кінці 2018 року було передплачено новий комерційний інформаційний ресурс –, базу даних Embase компанії ELSEVIER B.V. (Нідерланди) що є найбільшою в світі реферативною базою журнальних публікацій і тез конференцій в галузі біомедицини..

Основним пошуковим засобом серед зарубіжних комерційних Інтернет-ресурсів залишалась система ЄПВ EPOQUE Net, оскільки вона забезпечувала доступ експертів до патентної документації мінімуму документації PCT у повному обсязі.

Угода на доступ експертів Укрпатенту до EPOQUE Net, укладена з ЄПВ у 2017 році, діє до 31 грудня 2020 року.

- Інформаційні продукти та колекції патентних документів (охоплення, носії тощо), що доступні зовнішнім користувачам, умови доступу (наприклад, безкоштовно, на умовах передплати тощо)

Для інформаційного забезпечення широкого кола користувачів надається вільний доступ до відомостей щодо патентів через веб-сайти Мінекономрозвитку та Укрпатенту – див. перелік публікацій у електронних ресурсах вище.

Інформація про зареєстровані патенти на винаходи та корисні моделі доступна у формі відкритих даних на веб-сторінці: http://opendata.uipv.org.

У вільному доступі на веб-сайті Укрпатенту також наявні: Річні звіти Відомства, Річні технічні звіти Відомства з патентно-інформаційної діяльності, які Укрпатент готує для BOIB, щоквартальний статистичний збірник «Промислова власність у цифрах. Показники діяльності Міністерства економічного розвитку і торгівлі України та Державного

підприємства "Український інститут інтелектуальної власності"» (далі – Інтернет-видання "Промислова власність у цифрах").

Зовнішні користувачі також мали можливість придбати офіційний бюлетень "Промислова власність" на CD-ROM з пошуковою системою та національний CD-ROM "Винаходи в Україні".

Офіційний бюлетень "Промислова власність" на CD-ROM та національний CD-ROM "Винаходи в Україні" розсилались у рамках безоплатного комплектування патентних фондів визначених організацій України національною патентною документацією відповідно до Реєстрів безоплатної розсилки, затверджених Мінекономрозвитку.

Також див. частину першу розділу 5 стосовно ФГК.

На веб-сайті Укрпатенту також розміщені та щоквартально оновлювалися **"Перелік адрес зарубіжних баз даних об'єктів промислової власності, до яких надається безоплатний доступ в Інтернеті" та "Перелік науково-технічних баз даних та довідкових ресурсів, до яких надається безоплатний доступ в Інтернеті"**.

- Інформація про правовий статус (вид інформації, охоплення, носії тощо)

Відомості, що стосуються правового статусу зареєстрованих патентів України на винаходи (корисні моделі) в обсязі, передбаченому відповідним Законом України, публікуються у розділі "Сповіщення" офіційного бюлетеня "Промислова власність" як у його друкованому виданні, та і в електронному вигляді (CD-ROM "Офіційний бюлетень "Промислова власність" та БД «Електронна версія акумулятивного офіційного бюлетеня "Промислова власність"»).

Крім того, така інформація надається в ІДС "Відомості про патенти України на винаходи (корисні моделі), які визнані недійсними, та патенти, які втратили чинність", а також (як додаткова оперативна складова) у відповідних розділах БД "Електронна версія акумулятивного офіційного бюлетеня "Промислова власність" та у спеціалізованій БД "Винаходи (корисні моделі) в Україні".

- Інші ресурси

4. ІКТ-підтримка послуг та діяльності Відомства, пов'язаних з патентною інформацією

- Спеціальні програмні засоби/інструменти, що спрямовані на підтримку основних видів діяльності в рамках Відомства: загальний опис, характеристики, переваги, можливі вдосконалення

Спеціальним програмним засобом, що забезпечує основний вид діяльності, пов'язаним з патентною інформацією, є автоматизована система "Винаходи" (далі – АС "Винаходи").

АС "Винаходи" забезпечує автоматизацію процесів діловодства за заявками на винаходи, корисні моделі та топографії інтегральних мікросхем, а також процесів реєстрації та підтримання чинності охоронних документів за цими об'єктами.

АС "Винаходи" складається із спеціалізованого програмного забезпечення та баз даних.

Функціональність АС "Винаходи" охоплює усі стадії життєвого циклу заявок на винаходи, корисні моделі та топографії інтегральних мікросхем:

- подання заявки;
- реєстрація заявки;
- формальна та кваліфікаційна експертиза заявки;
- реєстрація охоронних документів;
- публікація в Офіційному бюлетені "Промислова власність";

- підтримка чинності охоронних документів;
- ведення державних реєстрів щодо прав на винаходи, корисні моделі та топографії інтегральних мікросхем;
- ведення реєстру ліцензійних договорів та договорів передачі прав;
- надання довідок, статистичної інформації тощо.

АС "Винаходи" має розподілену структуру з автоматизованими робочими місцями з єдиним інтерфейсом доступу до всіх функцій, забезпечує повний електронний документообіг вхідних, вихідних та внутрішніх документів з використанням технології штрих-кодування.

АС "Винаходи" інтегрована з технологічними автоматизованими системами Укрпатенту, а саме:

- оперативне сховище документів (центральний електронний архів документів);
- АС "Бухгалтерський облік платежів";
- пошуковий портал;
- АС "Управління національною версією МПК";
- АС "Вихідні документи";
- АС "Загальне діловодство";
- Система електронного подання заявок;
- Інтернет-бази даних та інформаційно-довідкові системи.

Комп'ютерна техніка, що використовується для забезпечення діяльності Відомства

Серверна частина побудована на серверах платформи x86 виробництва Hewlett-Packard (HP) (DL380Gen10, DL380Gen8, DL380G7, DL380G5, DL360 Gen8).

Моделі сховищ інформації:

– HP (3Par StoreServ 7200, MSA2050, MSA2040, P2000, MSA2324fc).

Мережа сховищ інформації Storage Area Network (SAN) побудована на комутаторах HP SN3000B, HP SAN Switch 8/24.

Загальна мережева інфраструктура базується на:

– пристрої Checkpoint NGTP 5600, який містить VPN та Firewall модулі для зв'язку з Інтернет та забезпечує контроль доступу до сайтів мережі Інтернет і захист IT-інфраструктури Укрпатенту від складних загроз і шкідливих атак (ботнетів, цільових атак, APT-атак і атак нульового дня);

– пристрої Barracuda Spam & Virus FireWall для захисту поштових серверів;

– внутрішньому маршрутизаторі (побудованому на сервері Unix) для підтримки локальної комп'ютерної мережі Укрпатенту.

Локальна комп'ютерна мережа включає в себе набір комутаторів HP Aruba 2930M, HP Procurve 2910al-24G, HP 2530-48, HP 2510-48 та розділена на шістнадцять віртуальних мереж (Vlan).

Серверна інфраструктура повністю віртуалізована. На фізичних серверах застосовується операційна система Microsoft Hyper-V Server 2016 та VMware ESXi, що дозволяє створювати та експлуатувати продуктивні віртуальні сервери. Сервери віртуалізації об'єднанні в кластери Hyper-V, які дозволяють організувати високу доступність продуктивних серверів з операційними системами Microsoft Windows Server 2016, Microsoft Windows Server 2012R2, Microsoft Windows Server 2012, Microsoft Windows Server 2008R2 та CentOS 7.

В якості систем керування базами даних використовується MS SQL Server 2016, MS SQL Server 2014, MS SQL 2008R2, MS SQL 2005, PostgreeSQL, MySQL.

Функціонує доменна структура Активного каталогу (AD), яка дозволяє централізовано керувати всіма інформаційними ресурсами, включаючи користувачів, комп'ютери, файли, периферійні пристрої, доступ до служб, мережевих ресурсів, веб-вузлів, баз даних тощо.

Для організації відмовостійкості доменної структури використовується декілька контролерів домену.

Сервер WSUS забезпечує оновлення операційних систем серверів та клієнтських комп'ютерів.

Антивірусний сервер ESET забезпечує централізоване керування всіма антивірусами на комп'ютерах користувачів, оновлення антивірусних баз, генерацію звіту про оновлення баз та існуючі загрози.

Для резервного копіювання даних використовуються програмний продукт компанії Microsoft - System Center Data Protection Manager (DPM), що забезпечує безперервний захист даних для надійного відновлення роботи серверів Windows. Існує план відновлення усіх серверів та сервісів після аварії.

Використовується також і інші продукти сімейства Microsoft System Center 2012R2, а саме: Virtual Machine Manager (SCVMM) для керування віртуалізацією.

Заходи з розвитку IT-інфраструктури, які проводились за поточний період, були направлені на побудову відмовостійкого ядра комп'ютерної мережі, підвищення її пропускної здатності, рівня безпеки та керованості, заміну застарілих компонентів апаратної частини інфраструктури, консолідацію та віртуалізацію серверів. Сервери віртуалізації об'єднані в кластери, що забезпечує високу готовність усіх систем.

Загалом корпоративна мережа складається з 650 персональних комп'ютерів, 25 фізичних та 60 віртуальних серверів, 10 сховищ інформації та різноманітного комутаційного обладнання.

Для користувачів інформаційних систем реалізоване підключення до Інтернет для пошуку та перегляду інформації.

- Внутрішні бази даних: охоплення, оновлення, взаємозв'язок з зовнішніми джерелами

Для забезпечення бізнес-процесів в Укрпатенті використовуються наступні бази даних:

- база даних центрального електронного архіву документів, яка забезпечує зберігання документів та їх атрибутів у електронній формі;

- технологічна база даних АС "Винаходи", яка забезпечує виконання процедур діловодства з експертизи та ведення Державного реєстру патентів України на винаходи та корисні моделі. В базі даних вміщуються всі відомості про заявки і патенти на винаходи (корисні моделі) з моменту створення Патентного відомства України (1993 рік). Оновлення даних здійснюється в поточному режимі по мірі надходження нових заявок, ведення діловодства за процедурами розгляду заявок та підтримки чинності патентів;

- спеціальна база даних для забезпечення функцій електронного подання заявок на винаходи та корисні моделі;

- база даних Пошукового порталу, яка забезпечує можливість здійснення експертами пошукових робіт за багатьма колекціями патентної документації та непатентної літератури.

Деякі з цих баз даних мають зовнішні зв'язки з віддаленими джерелами інформації. Так, технологічна база даних має опосередкований зв'язок з Міжнародним бюро ВОІВ через систему PCT-EDI.

- Ведення та підтримка електронного пошукового фонду: структура фонду, оновлення, зберігання, документи з інших Відомств, що входять до пошукового фонду

Електронний пошуковий фонд зосереджений у внутрішньому інформаційному ресурсі, що має назву Пошуковий портал. Цей ресурс створений для доступу й пошуку в джерелах патентної документації та непатентної літератури у процесі здійснення експертизи заявок на винаходи. Актуалізація даних Пошукового порталу здійснюється

регулярно по мірі надходження від зарубіжних патентних відомств поточної патентної документації на оптичних носіях або вивантаженої з відповідних ftp-серверів.

У рамках міжнародного обміну патентною документацією у 2018 році до Укрпатенту продовжували надходити оптичні диски з патентними документами від патентних відомств зарубіжних країн. Було забезпечено поточне завантаження даних з 336 оптичних носіїв до активного інформаційного сховища та їх доступність для пошуку через Пошуковий портал.

- Електронні системи адміністративного управління (реєстр, правовий статус, статистика та адміністративна підтримка)

Функції адміністративного управління реалізовані в середовищі автоматизованої системи АС "Винаходи" за допомогою окремих програмних підсистем та програмних модулів.

Так, для ведення реєстрів та правового статусу охоронних документів на винаходи і корисні моделі в АС "Винаходи" функціонує багатофункціональна підсистема. Інформація з цієї системи передається у відповідні бази даних для публікацій та для формування статистичних звітів.

Підсистема статистики "Показники" характеризується можливістю формування багатоваріантних звітів з реалізацією механізму розрахунку показників за об’єктами, що мають множинні реквізити, а саме:

- показники щодо надходження заявок за ознаками "МПК", "заявники";
- показники щодо реєстрації охоронних документів за ознаками "МПК", "власники".

В підсистемі закладена можливість розширення переліку показників. Реалізована функція проведення автоматизованого аналізу розрахованих даних та прогнозування. Передбачена можливість уведення до бази підсистеми "Показники" даних стосовно основних економічних показників розвитку держави та інших зовнішніх факторів, які безпосередньо впливають на стан винахідницької активності заявників.

- Інше

5. Діяльність, спрямована на сприяння доступу користувачів до патентної інформації та її ефективне використання

- Патентна бібліотека: обладнання, управління фондом, мережа патентних бібліотек у країні, взаємодія з іноземними патентними бібліотеками

З метою задоволення потреб громадськості України у патентній інформації, що необхідна для вивчення та аналізу в процесі створення, правової охорони та використання ОПВ, у структурі відділення патентно-інформаційних послуг, консультацій та сприяння інноваційній діяльності Укрпатенту функціонує Фонд патентної документації громадського користування (ФГК) – найбільша в Україні загальнодоступна патентна бібліотека (бібліотека відомства інтелектуальної власності).

Основним джерелом комплектування ФГК зарубіжною патентною документацією протягом тривалого часу залишається міжнародний обмін патентною документацією з національними зарубіжними відомствами. Завдяки такому міжнародному співробітництву в державній системі правової охорони інтелектуальної власності накопичені значні фонди як поточної, так і ретроспективної зарубіжної патентної документації, зокрема, офіційні бюлетені багатьох країн світу. ФГК також містить методичні, довідково-інформаційні та періодичні видання.

Протягом 2018 року тривало поточне комплектування ФГК національною та зарубіжною патентною документацією на оптичних дисках. За 2018 рік ФГК поповнився понад 440 оптичними дисками з поточною національною та зарубіжною патентною

документацією. Загалом станом на 31.12.2018 колекція оптичних дисків становить майже 34 тис. одиниць.

Для відвідувачів забезпечено безоплатний доступ до матеріалів ФГК у читальному залі. Робота замовників із зарубіжною патентною документацією на оптичних носіях проводиться разом із консультантами відділення патентно-інформаційних послуг, консультацій та сприяння інноваційній діяльності Укрпатенту.

У 2018 році ФГК відвідало 252 користувача, з яких 8% – юридичні особи, 92 % – фізичні особи.

Інформація про склад ФГК та відомості про його щоквартальні поповнення публікувалися в рубриці "Патентно-інформаційні фонди" на веб-сайтах Укрпатенту (https://ukrpatent.org/uk) та його відділення патентно-інформаційних послуг, консультацій та сприяння інноваційній діяльності (http://iii.ua).

Протягом 2018 року забезпечувались належні умови зберігання документів у ФГК, що відповідають встановленим вимогам і гарантують їх збереженість.

ФГК розміщений на виробничих площах відділення патентно-інформаційних послуг, консультацій та сприяння інноваційній діяльності Укрпатенту у 3-х спеціально пристосованих та обладнаних приміщеннях (два сховища загальною площею 81 кв. м. та читальний зал площею 40 кв. м.). Оснащений 10 сучасними комп’ютерами з відповідним ліцензійним програмним забезпеченням, а також сканерами, принтерами та ксерокопіювальними апаратами.

Для надання користувачам можливості здійснювати оперативний доступ до електронних патентно-інформаційних ресурсів, зокрема, Цифрової патентної бібліотеки, крім традиційного доступу до мережі Інтернет для зручності користувачів підключено мережу Інтернет на основі Wi-Fi технологій.

На безоплатній основі надавались консультації щодо оптимальних шляхів проведення інформаційного пошуку, кваліфікованого складання регламенту пошуку, пошуку на CD-ROM та у безоплатних базах даних патентної документації через мережу Інтернет, а також консультації щодо найбільш поширених питань: стосовно виявлення об'єкта винаходу або корисної моделі в представлених замовником матеріалах, набуття прав на ОПВ, виявлення та припинення неправомірного використання ОПВ.

Загалом надано 231 консультацію стосовно перевірки правильності складання матеріалів заявки на ОПВ, у тому числі для отримання патенту на винахід/корисну модель – 48.

Щоденно надавалися консультації щодо найбільш поширених питань:

- питань, пов'язаних з процедурою отримання правової охорони на винахід/корисну модель (щоденно біля 30 таких консультацій);

- стосовно виявлення об'єкта винаходу або корисної моделі в представлених замовником матеріалах (усього за рік – майже 60 консультацій).

У рамках виконання запитів користувачів співробітники відділення патентно-інформаційних послуг, консультацій та сприяння інноваційній діяльності Укрпатенту надавали відповідні платні послуги, у т.ч. проводили різні види пошуку патентної інформації та документації.

Зокрема, протягом 2018 року були проведені наступні інформаційні пошуки: 2295 іменних (фірмових) пошуків по усім ОПВ на запити арбітражних керуючих та ліквідаторів підприємств-банкрутів, Міністерства юстиції України, у тому числі 198 пошуків на платній основі; 26 іменних (фірмових) пошуків по усім ОПВ, замовлених за договорами; понад 50 інформаційних пошуків стосовно винаходів та майже 600 пошуків стосовно корисних моделей для проведення попередньої оцінки відповідності заявленого об’єкта умовам надання правової охорони; 49 пошуків у спеціалізованій БД "Винаходи (корисні моделі) в Україні" за розділами А та С; 28 тематичних (інформаційних) пошуків по винаходам (корисним моделям). Крім того, на замовлення користувачів було надано 10 практичних рекомендацій з питань складання заявочних матеріалів на винаходи (корисні моделі).

У квітні 2017 року в Україні було відкрито бібліотеку-депозитарій ВОІВ, яка працює на базі відділення патентно-інформаційних послуг, консультацій та сприяння інноваційній діяльності Укрпатенту, а доступ до документів надається на безоплатній основі.

- Публікації про різні процедури та джерела патентної інформації для користувачів, наприклад, книги, брошури, Інтернет-видання тощо

На веб-сайті Укрпатенту вільно доступні:

- інформація про винаходи (корисні моделі), яка публікується у Річних звітах, Річних технічних звітах Відомства з патентно-інформаційної діяльності, які Укрпатент готує для ВОІВ, щоквартальних випусках Інтернет-видання "Промислова власність у цифрах" (статистична інформація);

- "Методичні рекомендації з окремих питань проведення експертизи заявки на винахід (корисну модель)" (https://ukrpatent.org/i_upload/file/metod-rekom-vynakhid-2017.pdf).

У періодичних виданнях, зокрема, у науково-практичному журналі "Інтелектуальна власність в Україні", друковане та електронне видання якого розповсюджується на всій території України за передплатою, публікуються статті (зокрема, фахівців державної системи правової охорони інтелектуальної власності) з різноманітних питань, у т.ч. пов‘язаних з правовою охороною винаходів (корисних моделей). Друковане видання журналу вільно доступне у ФГК відділення патентно-інформаційних послуг, консультацій та сприяння інноваційній діяльності Укрпатенту.

Перелік статей, доповідей, слайд-презентацій, методичних рекомендацій та практичних посібників з актуальних питань інтелектуальної власності, підготовлених фахівцями Укрпатенту за період з 2004 по 2018 рік, розміщений на веб-сайті Укрпатенту. Певна частина документів доступна в електронному вигляді.

- Ініціативи Відомства щодо забезпечення наявності іноземної патентної інформації місцевою мовою (мовами) (наприклад, засоби машинного перекладу, переклад рефератів)

З 2017 року в Інтернет-публікації МПК на веб-сайті ВОІВ забезпечено перехід через функцію IPC Bridge на текст поточної версії МПК у перекладі українською мовою.

З метою забезпечення інформаційного супроводження розвитку та функціонування державної системи правової охорони інтелектуальної власності, зокрема, вдосконалення української патентно-термінологічної бази, стандартизації та уніфікації термінології у сфері інтелектуальної власності, Укрпатент здійснює переклад українською мовою стандартів ВОІВ, у першу чергу тих, що мають найбільше практичне значення і стосуються різних ОПВ, а також забезпечує їх своєчасну актуалізацію.

Всього Укрпатентом виконано неофіційний переклад 20 стандартів ВОІВ, які розміщені на веб-сайті Укрпатенту в рубриці "Стандарти ВОІВ".

- Співробітництво з університетами, дослідницькими центрами, центрами підтримки технологій та інновацій тощо

З метою комплектування патентних фондів визначених організацій України (органів національної системи науково-технічної інформації, зокрема державних та національних бібліотек, а також університетів, на підрозділи яких покладені відповідні патентно-інформаційні функції, у тому числі бізнес-інноваційних центрів університетів) протягом звітного року офіційний бюлетень "Промислова власність" на CD-ROM та національний CD-ROM "Винаходи в Україні", який містить описи до патентів України на винаходи та корисні моделі, безоплатно надсилалися зазначеним та деяким іншим організаціям України відповідно до Реєстрів безоплатної розсилки, затверджених Мінекономрозвитку.

- Освіта та підвищення кваліфікації: навчальні курси, модулі електронного навчання (URLs), семінари, виставки тощо

Значна увага приділялася підвищенню кваліфікації фахівців, які працюють в державній системі правової охорони інтелектуальної власності.

З метою удосконалення та оновлення знань у сфері інтелектуальної власності відповідно до вимог професійно-кваліфікаційних характеристик 28 фахівців Укрпатенту направлено для здобуття кваліфікаційного рівня "Магістр" у сфері права інтелектуальної власності до Київського інституту інтелектуальної власності та права Національного університету "Одеська юридична академія". Крім того, експерти та інші фахівці Укрпатенту удосконалювали знання з англійської мови.

У рамках обміну досвідом, навчання та підвищення кваліфікації представники державної системи правової охорони інтелектуальної власності протягом року взяли участь у низці заходів, організованих ВОІВ, ЄПВ та відомствами з інтелектуальної власності інших країн.

ВОІВ щороку, на постійній основі, організовує низку безоплатних віртуальних семінарів (вебінарів), присвячених питанням, пов'язаним із системою РСТ, мета яких - інформування користувачів у всьому світі про останні досягнення, зміни й оновлення у вказаній системі. У звітному році у зазначених вебінарах ВОІВ взяло участь близько 30 фахівців Укрпатенту.

У 2018 році тривало двостороннє співробітництво Укрпатенту з ЄПВ у сфері використання інформаційних ресурсів.

У березні 2018 року фахівці Укрпатенту взяли участь у щорічному засіданні користувачів пошукової системи EPOQUE Net ЄПВ, де розглядалися питання розвитку та удосконалення вказаної системи, висвітлювалася інформація про нововведення в частині інформаційно-технічної підтримки та внесення змін до нової версії EPOQUE Net, що є важливим в контексті виконання Укрпатентом функцій МПО й ОМПЕ.

Крім того, ЄПВ організувало низку безоплатних вебінарів, присвячених питанням патентної інформації, використанню патентних Інтернет-ресурсів, насамперед Espacenet, у яких брали участь близько 20 фахівців Укрпатенту.

З метою популяризації знань у сфері інтелектуальної власності, підтримки та заохочення винахідницької та інноваційної діяльності ВОІВ, спільно з Мінекономрозвитку та Укрпатентом, організували та провели в Україні низку регіональних навчальних семінарів у сфері інтелектуальної власності:

- 24-25 квітня 2018 року – "Створення в Україні мережі Центрів підтримки технологій та інновацій" доповідачами на якому виступили Ендрю Чайковські, завідувач сектору підтримки інновацій та технологій ВОІВ, та Муссадік Хуссейн, керівник проектів, сектор підтримки інновацій та технологій ВОІВ;

- 4-8 червня 2018 року - "Питання складання патентних заявок" (National Patent Drafting Workshop), аудиторію якого склали українські фахівці з інтелектуальної власності: юристи, патентні повірені, представники промислових підприємств, освітніх, науково-дослідних закладів з різних регіонів України.

Мінекономрозвитку спільно з Міністерством освіти і науки України, Національною академією наук України організували та 21-23 листопада 2018 року провели ІІІ-й Міжнародний форум Innovation Market, який став місцем зустрічі новаторів, винахідників, виробників та вендорів провідних інноваційних технологій, експертів в сфері інновацій, авторів startup проектів, представників бізнесу та інвестиційно–фінансових установ, консультантів у сфері захисту інтелектуальної власності. У виставковій зоні був представлений стенд Укрпатенту, який під час проведення заходу відвідали близько 2,5 тисяч відвідувачів. Представники Укрпатенту також взяли дієву участь у заходах форуму: конференції, панельній дискусії, науково-практичному семінарі "Інтелектуальна власність та інноваційна діяльність", конкурсі "Марафон з інтелектуальної власності – IP Marathon 2018" тощо.

Крім того, Укрпатентом були організовані локальні заходи сфери інтелектуальної власності, які пройшли за активної участі його фахівців.

Під час урочистого засідання з нагоди Дня винахідника і раціоналізатора, проведеного в Укрпатенті 13 вересня 2018 року, фахівці підприємства виступили з серією доповідей, присвячених актуальним питанням сфери ІВ: роботі Укрпатенту як МПО/ОМПЕ, аналізу винахідницької активності національних заявників, інформаційній підтримці інноваційної діяльності, розвитку електронного документообігу та інформаційних систем Укрпатенту.

Укрпатент організував та 14-15 листопада 2018 року провів конференцію "Актуальні питання набуття прав на об’єкти промислової власності, їх охорони та комерціалізації". В рамках заходу детально розглядалась роль Укрпатенту як компонента інноваційного розвитку держави та його діяльність на міжнародній арені як МПО та ОМПЕ. Аудиторію конференції склали патентні повірені, юристи, фахівці у сфері ІВ, представники науково-виробничих та бізнес-кіл України. Серед питань, які піднімалися: ведення постійного діалогу із заявниками, особливості подання, опрацювання та проведення експертизи заявок, набуття та охорони прав на ОПВ, безпаперові технології взаємодії заявника із закладом експертизи тощо.

В рамках просвітницької діяльності та популяризації сфери інтелектуальної власності Укрпатент протягом 2018 року:

- проводив екскурсії до Музею правової охорони інтелектуальної власності для фахівців сфери ІВ, студентів, аспірантів, учнів шкіл та коледжів, учасників офіційних іноземних делегацій, патентних повірених США, КНР, Грузії, Польщі, ЄС, України, а також окремих відвідувачів. Загальна кількість гостей Музею у 2018 році перевищила 300 осіб;

- готував та розміщував на веб-сайті (рубрика "Тематичні публікації про визначних людей, пам'ятні дати та події") статті та слайд-презентації, зокрема: "Рушійна сила змін: жінки у сфері інновацій і творчості": До Міжнародного дня інтелектуальної власності; "Винахід, що ловить мить": до Міжнародного дня фотографа та Всесвітнього дня фотографії; "Винахідництво під час Великої Вітчизняної війни"; "Зроблено в Україні": до Дня винахідника та раціоналізатора; "Символ української науки": до 100-річчя від дня народження Президента Національної академії наук України академіка Бориса Патона; "Космос об'єднує світ": до Всесвітнього тижня космосу (World Space Week);

- публікував статті в науково-практичному журналі "Інтелектуальна власність в Україні".

Інші заходи

Детальна інформація про заходи в державній системі правової охорони інтелектуальної власності у 2018 році публікується на веб-сайті Укрпатенту, зокрема, у щоквартальних випусках Інтернет-видання "Промислова власність у цифрах", а також міститься у Річному звіті про діяльність Укрпатенту за 2018 рік.

У 2018 році відділенням патентно-інформаційних послуг, консультацій та сприяння інноваційній діяльності Укрпатенту забезпечувалось функціонування Інтернет-біржі промислової власності (http://exchange.iii.ua/uk), мета якої – просування вітчизняних винаходів на ринок, сприяння розвитку винахідництва та інноваційної діяльності, підвищення рівня усвідомлення суспільством значення інтелектуальної власності, інформування широкого кола зацікавленої громадськості.

Послуги, які надавались клієнтам Інтернет-біржі промислової власності у рамках договорів:

- складання, узгодження, переклад, розміщення на сайті та супроводження інформації про ОПВ замовників;

- робота з особами, що виявили зацікавленість до ОПВ, представлених на Біржі (надано понад 400 консультаційних послуг з питань функціональної діяльності Інтернет-

біржі промислової власності та відділення патентно-інформаційних послуг, консультацій та сприяння інноваційній діяльності);

- розміщено 21 проект стосовно винаходів та корисних моделей.

Загалом у звітному році на "Біржі промислової власності" підготовлено, розміщено та актуалізовано 138 проектів.

Для сприяння розвитку обдарованої і творчої молоді України функціонує корисний ресурс "Фабрика ідей" (http://fabrikaidei.iii.ua/), який об'єднує небайдужих до науки молодих людей, що прагнуть розвивати науковий потенціал своєї держави, популяризувати винахідницьку діяльність та втілювати власні ідеї і розробки у життя.

Метою функціонування "Фабрики ідей" є виявлення, підтримка та сприяння розвитку обдарованої учнівської та студентської молоді, молодих науковців, винахідників, дослідників та новаторів.

Свої напрацювання та ідеї користувачі ресурсу на сторінках "Фабрики ідей" розміщують безкоштовно. У 2018 році "Фабрика ідей" налічувала 205 проектів.

На веб-сайті Інтернет-біржі та ресурсі "Фабрика ідей" додатково функціонує розділ "Сприяння інноваціям", де публікується актуальна інформація стосовно існуючих конкурсів, грантів, конференцій для стимулювання зростання винахідницької діяльності та надання більших можливостей перспективним науковцям для одержання фінансування та розвитку бізнес-можливостей.

6. Міжнародне співробітництво у сфері патентної інформації

- Міжнародний обмін та розповсюдження патентної інформації у машинозчитуваній формі, наприклад, пріоритетними документами, бібліографічними даними, рефератами, звітами про пошук, повнотекстовою інформацією

Функції міжнародного обміну патентною документацією здійснює Укрпатент, визнаний у 2003 році на законодавчому рівні Центром міжнародного обміну виданнями відповідно до "Конвенції про міжнародний обмін виданнями", прийнятої 3 грудня 1958 року Генеральною конференцією ООН з питань освіти, науки і культури.

У рамках міжнародного обміну Укрпатент у 2018 році отримував поточну зарубіжну патентну документацію на оптичних носіях з національних відомств 8 країн світу. Станом на 31.12.2018 до Укрпатенту надійшло майже 400 оптичних дисків.

Слід зазначити, що зберігалася тенденція зменшення кількості дисків із зарубіжною патентною документацією, що надходять до Укрпатенту, яка пов'язана із припиненням деякими зарубіжними відомствами традиційних видів публікації патентної документації на матеріальних носіях і переходом на безоплатний міжнародний обмін патентною документацією на нематеріальних носіях, а саме, шляхом надання доступу до неї через Інтернет та поширенням обміну даними, здебільшого, через FTP-сервери відомств.

Так, у 2018 році Укрпатент вивантажував з FTP-серверів в Пошуковий портал патентну документацію 4-х патентних відомств: ЄАПВ, Австрії, Великої Британії, Роспатенту.

Крім того, у рамках міжнародного обміну Укрпатент у 2018 році:

- надсилав офіційний бюлетень "Промислова власність" на CD-ROM до 8-ми зарубіжних відомств, національний CD-ROM "Винаходи в Україні" – до 3-х відомств;

- надавав доступ через FTP-сервер до офіційного бюлетеня "Промислова власність" – Патентному відомству Австрії, Японії та Роспатенту; до даних національного CD-ROM "Винаходи в Україні" – ЄПВ, Патентному відомству Австрії, Японії, Роспатенту.

Зокрема, у рамках продовження робіт із співробітництва з ЄПВ щодо обміну даними, спрямованих на забезпечення представлення ретроспективної та поточної української патентної документації у Інтернет-ресурсі ЄПВ Espacenet, а також з метою виконання зобов'язань Укрпатенту у рамках відповідної угоди на доступ Укрпатенту до

системи ЄПВ EPOQUE Net, у звітному році Укрпатент за визначеною процедурою здійснив завантаження на FTP-сервер ЄПВ масиву національної патентної документації з національного CD-ROM "Винаходи в Україні" № 24 за 2017 рік та №№ 1-23 за 2018 рік. Кожне завантаження супроводжувалося відправкою відповідного повідомлення на визначені адреси ЄПВ.

- Участь у міжнародних або регіональних заходах та проектах, пов'язаних з патентною інформацією

У 2018 році Мінекономрозвитку та Укрпатент продовжували міжнародне співробітництво у сфері інтелектуальної власності з ВОІВ, ЄПВ, ЄАПВ, відомствами інтелектуальної власності інших країн.

Важливою подією став офіційний візит в Україну 24–28 січня 2018 року заступника Генерального директора ВОІВ з питань винаходів та технологій Джона Сандажа, сфера відповідальності якого включає управління міжнародною системою патентування згідно з Договором про патентну кооперацію (РСТ), функціонування Центру ВОІВ з арбітражу й посередництва та забезпечення діяльності Постійного комітету ВОІВ з патентного права й координує надання юридичних консультацій у цій галузі для різних країн, та координатора програм відділу співробітництва ВОІВ з країнами Кавказу, Центральної Азії та Східної Європи Департаменту співробітництва з країнами з перехідною економікою та розвиненими країнами Євгена Сесицького, з нагоди продовження повноважень Укрпатенту як МПО та ОМПЕ до 31 грудня 2027 року.

Під час візиту до Укрпатенту відбулася зустріч делегації ВОІВ з керівництвом та патентними експертами Укрпатенту, на якій було відзначено значне зростання кількості міжнародних пошуків, проведених Укрпатентом.

Також, в рамках візиту делегації ВОІВ, під егідою Мінекономрозвитку було проведено круглий стіл, за участі патентних повірених України та представників бізнес-кіл, щодо функціонування системи РСТ, роботи Укрпатенту як МПО/ОМПЕ, ефективного трансферу технологій та підтримки винахідництва, удосконалення національного законодавства, стимулювання зарубіжного патентування, механізмів ефективного вирішення доменних спорів у міжнародному форматі.

У 2018 році представники Мінекономрозвитку та Укрпатенту брали участь у заходах ВОІВ, зокрема, у сесіях та засіданнях Комітетів та Робочих груп ВОІВ, серед яких: нарада цільової групи з питань Міжнародної патентної класифікації щодо Системи управління робочими переліками рекласифікації МПК та 50-та сесія Комітету експертів Союзу МПК, щорічне засідання Підгрупи з моніторингу якості МПО та ОМПЕ та 25-та сесія Міжнародних органів в рамках РСТ, 39-та сесія Робочої групи з перегляду МПК, 11-та сесія Робочої групи Договору про патентну кооперацію (РСТ), 35-та, 36-та, 37-ма та 38-ма сесії Міжурядового комітету з інтелектуальної власності, генетичних ресурсів, традиційних знань та фольклору, 28-ма сесія Постійного комітету з патентного права та Інформаційна сесія ВОІВ з патентів та стандартів.

У рамках міжнародного співробітництва фахівці Укрпатенту брали участь *(у режимі он-лайн)* у роботі 5 Цільових груп (ЦГ) Комітету зі стандартів ВОІВ (КСВ) з розробки нових стандартів ВОІВ, їх оновлення, а також інших проектів КСВ:

- ЦГ з правового статусу (Legal Status Task Force);
- ЦГ з відомчого досьє (Authority File Task Force);
- ЦГ з переліків послідовностей (Sequence Listing Task Force – SEQL);
- ЦГ з частини 7 Посібника ВОІВ з інформації та документації у сфері промислової власності (Part 7 Task Force);
- ЦГ щодо публічного доступу до патентної інформації (Public Access to Patent Information Task Force).

Продовжувалося співробітництво Укрпатенту з ЄПВ щодо обміну даними, спрямоване на забезпечення представлення поточної української патентної документації у Інтернет-ресурсі ЄПВ Espacenet.

У лютому 2018 року Укрпатент з робочим візитом відвідала делегація Євразійського патентного відомства (ЄАПВ), яка ознайомилась з роботою ключових структурних підрозділів Укрпатенту. На робочих зустрічах з керівним складом та провідними експертами Укрпатенту розглядались питання щодо контролю та підвищення якості експертизи, особливостей подання заявок в електронному вигляді, етапи розгляду заявок, розподіл обов'язків та навантаження експертів, професійне зростання та оцінювання фахівців закладу експертизи, розвиток та вдосконалення технічної бази, можливості з проведення патентного пошуку тощо.

У звітному році розпочато співпрацю у сфері інтелектуальної власності з Арабською Республікою Єгипет. Так, у квітні 2018 року, Укрпатент відвідала офіційна делегація цієї країни – Міністр у справах компаній державного сектору Арабської Республіки Єгипет Халед Мохамед Алі Бадаві, радник Міністра з питань інвестицій та реструктуризації Осама Мохамед Халіл Ібрагім Еззо та керівник офісу Міністра в справах компаній державного сектору Далія Ібрагім Амін Тадрос. Єгипетські фахівці ознайомилися з роботою експертів та ключовими аспектами діяльності Укрпатенту й основними показниками.

У червні 2018 року відбулися робочі візити до Укрпатенту:

- делегації представників ВОІВ у складі: Аіди Долотбаєвої, фахівця сектору патентного законодавства відділу патентного законодавства ВОІВ; Дієго Вергани, європейського та швейцарського патентного повіреного; Ральфа Аткинсона, європейського патентного повіреного;

- зареєстрованого патентного повіреного США в державі Ізраїль Джерома Р. Сміта з питань обміну досвідом щодо практики патентування винаходів у комп'ютерній галузі та у сфері біотехнологій.

Наприкінці червня 2018 року Укрпатент приймав делегацію Державного відомства з інтелектуальної власності Китайської Народної Республіки (SIPO). В рамках заходу відбулося обговорення організаційних принципів роботи китайського відомства та Укрпатенту, обговорення пропозицій щодо подальшої співпраці та обмін досвідом між керівниками ключових підрозділів національних закладів з інтелектуальної власності Китаю та України.

У вересні 2018 року відбулася робоча зустріч експертів Укрпатенту з патентними повіреними Грузії та Європейського союзу. Були розглянуті питання підходів європейського та українського законодавства щодо визначення того, чи є об'єкт винаходу об'єктом технологій; особливості проведення міжнародних пошуків; напрями функціонування Патентного суду ЄС та перспективи його створення в Україні й багато інших проблем, що наразі є актуальними для експертизи.

У листопаді 2018 року відбувся ознайомчий візит делегації фахівців з інтелектуальної власності Республіки Грузія.

- **Допомога країнам, що розвиваються**

- **Інші заходи**

7. Інша інформація

Однією з пріоритетних цілей закладу експертизи є забезпечення функціонування ефективної системи менеджменту якості (далі – СМЯ), запровадженої в Укрпатенті у 2012 році (міжнародний сертифікат від 17.10.2012 №321012076).

Сертифікат №321012076/1 стосовно СМЯ, отриманий Укрпатентом за встановленою процедурою, був чинний з 19.11.2015 по 14.09.2018.

У липні 2018 року в Укрпатенті незалежною сертифікаційною організацією проведено ресертифікаційний аудит з метою підтвердження відповідності СМЯ Укрпатенту вимогам міжнародного стандарту ISO 9001:2015.

За результатами аудиту Укрпатенту видано новий Сертифікат №321012076/2 відповідності СМЯ Укрпатенту вимогам ISO 9001:2015, який чинний на наступні три роки - з 15.09.2018 по 14.09.2021.

Кочеткова А.В. 494-06-19
Пархета О.А. 494-06-14